

Táncház, illegalításban

Számomra, Marosvásárhelyen született és nevelkedett fiatal számára, aki 1978–1979-ben totyogtam az első néptánclépéseket a városbeli BTT (Ifjúsági Utazási Iroda) alagsori helyiségében, Kolozsvár a romániai táncházmozgalom Mekkája volt. Zenekarok, oktatók, adatközlő zenészek és táncosok tömkelege, óriási bulik, rengeteg táncoló, éneklő, ünneplő ember –, ez élt a tudatomban. És talán ez volt a valóság is azokban a kezdeti években.

Aztán eltelt néhány év, és 1984-ben jómagam is tagjává válhattam ennek a talán akkoriban kissé már megcsappant számú, de még mindig lelkes és vidám csapatnak. Emlékszem akkori büszkeségemre, amikor úgy látogathattam haza, hogy elmondhattam: táncpróbákra járok a Könczei Csilla vezette együttesbe,⁸⁰ amelynek akkoriban még neve sem volt, de amelyik számíthatott például az abban az időben már Sepsiszentgyörgyön élő Könczei Árpai segítségére, koreográfáira. Volt ott jókedv, vidámság, táncstudás, és még sok szükséges dolog, egy nagyon fontos tényező azonban hiányzott: a zenekar.

Önmagamtól kezdtem-e próbák szünetében dallamokat játszani a hegedűn vagy valaki rákérdezett zenei tanulmányaimra, ma már nem tudom. Az azonban fölöttébb hamar bebizonyosodott, hogy a szükség nagy úr: alig néhány hét alatt a Papp István Gázsa távozása után megüresedett táncház prímási titulus büszke viselője voltam, oldalamon kedves-jó barátommal, Szabó Zolival, és felváltva hol Könczei Csilla, hol pedig Papp Béla bőgőssel. Hogy hogyan is szólt akkoriban a zenekar, talán ne firtasuk. Történt mindez 1984 október-novemberében.

Egy évet, a szó szoros értelmében lehúztunk Zolival és a táncscsoporttal, úgy, hogy a Vasas klub alagsori terme kicsinek bizonyult a táncolni vágyók számára. 1985 őszén aztán jött egy utólag szerencsétlennek bizonyuló Megéneklünk Románia fellépés az Egyetemi Művelődési Ház színpadán, amikor is a zsűriben helyet foglaló éber elvtársak rákérdeztek: hol is működik ez a széki táncokat bemutató, egyetemistákból álló néptáncscsoport? A Vasas Klubban? Ott már régóta esedékes a tatarozás, festés... Egy hét múlva elkezdődtek a munkálatok, a táncház pedig az utcára került. Ott is maradt néhány hónapig...

Valamit tenni kellett, mert a táncházra szükség és igény volt. Akkoriban sikerült egy, az előbbi albérletemnél nagyobbat és jobbat szerezni. Egy szűk körű buli közben találtuk ki: lévén, hogy kertés házban lakom, egyetlen öreg néni szomszédal az udvaron, buli fedőnév alatt miért ne tarthatnánk táncházat a Párizs utca 115. szám alatt? 1986–1987-ben hetente egy alkalommal 40–50 ember tanulta a Németh házaspártól a lépéseket, majd pedig ropta a széki, mezőségi és kalotaszegi táncot, akárcsak egy igazi táncházban. Hogy sikeres volt, amit csináltunk, mutatja az eredmény is, hiszen többek között olyan emberek jártak ide és tanultak itt, mint Sándor Csaba,

⁸⁰ Valószínűleg az 1982-ben a kolozsvári táncház mellett alakult Kodály Néptáncegyüttesről lehet szó.

Laczkó György vagy Balázs-Bécsi Attila. Mostani tevékenységük bizonyítja, jó helyre került a mag.

1987 nyarán befejeztem az egyetemet, Moldvába kerültem, Szabó Zoli disszidált, azt hittem mindennek vége. Nem így lett. Moldvai albérletemben egyszer csak csörög a telefon, Kolozsvárról keresett Sándor Csaba. Mondta, megszervezték a bulit, Szép Gyuszi személyében kontrás is került, táncolni vágyó fiatal akad elég, jöjjenek, ha tudok. És tudtam. Havonta, kéthavonta egyszer, egy ma már nem álló piac melletti albérletben.

1990 januárjában Nagyváradon voltam. Onnan rendeltek Kolozsvárra, talán éppen Kallós Zoli bácsi volt, aki telefonált: siessék Kolozsvárra, mert újraindul a táncház. Jöttem. Életem egyik maradandó élménye lett a dugig megtelt, Monostori úti lerobbant állapotú művelődési házban való muzsikálás, sok régi baráttal, ismerőssel, a klézsei Hodorog Luca néniel és Sebestyén Mártival való találkozás. A táncház újból szabadon élt és úgy tűnt még sokáig élni is fog. Azóta eltelt több mint tíz év, és úgy látom, érzem, hogy nem tévedtünk. Kolozsváron él a táncház. Szabadon. Hiszem – és kívánom szívből – hogy sokáig.

Bardocz Sándor

(Művelődés, 2002/2. 9–10.)

A Zurboló Táncház – másfél év a huszonötéből

A kilencvenes években többnyire teremgondok miatt akadozó, hónapokon keresztül szünetelő kolozsvári táncház szervezését 2000 őszétől a kolozsvári Brassais Véndiák Alapítvány Zurboló Táncegyüttese vállalta fel. A Zurboló és a kolozsvári Tranzit Alapítvány közötti kölcsönös támogatás és együttműködés eredményeképpen 2000. november 23-án a Malom utcai Tranzit Házban került sor az első Zurboló Táncházra, amely a hetvenes-nyolcvanas évek rendszeres, hetente megtartandó, kolozsvári gyerek- és felnőtt táncházának hagyományát próbálja újra-éleszteni.

Az elmúlt másfél évben sikerült megteremteni egy jól működő táncház alapfeltételeit. A Tranzit Ház nagyterme megfelelő teret biztosított 2000-ben négy, 2001-ben pedig harmincegy táncháznak. Pásztor József főszerző 2002 júniusáig még huszonkét táncház megtartását tervezi. A kezdeti nehézségek ellenére a Zurboló Táncház látogatottsága fokozatosan nőtt, jelenleg az átlag látogatottság táncházanként 35-40 gyermek és 60-70 felnőtt.